

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 426

van **STEVEN VANDEPUT**

datum: 27 januari 2022

---

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Waterverontreiniging - Draaiboek

Bij een (onbewuste) olielozing waarbij er door een lekkende stookolietank via het grondwater olie in een rivier terechtkomt, moeten er heel wat verschillende actoren snel in actie treden.

De lokale politie doet de vaststelling. De lokale brandweer zorgt voor de eerste ingrepen om de olie niet verder te laten verspreiden en de waterverontreiniging te beperken. De eigenaar van de stookolietank pakt de basis van het probleem aan. Fluvius is bevoegd voor de (eventueel) betrokken rioleringen. De Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) onderzoekt de vervuiling van de waterloop. Bij eventuele bodemverontreiniging moet er een bodemdeskundige worden aangesteld. De Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) is verantwoordelijk voor de bodemsanering.

Bij waterverontreiniging is het in eerste instantie natuurlijk cruciaal om de bron en de oorzaak van het probleem zo snel mogelijk te stoppen (i.c. een lekkende stookolietank). Daarmee is het probleem echter helemaal nog niet van de baan. Zeker omdat het gaat over de bescherming van ons milieu, moet er met de grootste nauwkeurigheid en kennis van zaken gehandeld worden.

1. Kan de minister een overzicht geven van het aantal gevallen van olielozingen in onbevaarbare waterlopen in Limburg en Vlaams-Brabant in 2019, 2020 en 2021? Telkens met locatie en kostprijs van de opruimoperatie.
2. Bestaat er een draaiboek voor lokale besturen, anders dan het overzicht van de schadegevallenprocedure zoals opgesteld door de OVAM, in het geval ze geconfronteerd worden met watervervuiling/bodemverontreiniging?
3. Kan de minister de verschillende bevoegde instanties opsommen? Telkens met hun specifieke taken/bevoegdheden en moment binnen het proces waarop ze moeten optreden.
4. Welke instantie heeft de coördinerende rol?
5. Welke instantie is bevoegd voor de aanstelling van de saneringsdeskundige?
6. Wie draagt de financiële gevolgen van de verschillende onderdelen van de operatie?

ANTWOORD

op vraag nr. 426 van 27 januari 2022
van **STEVEN VANDEPUT**

---

1. De lijst van incidenten met olie in onbevaarbare waterlopen in de provincie Limburg en Vlaams-Brabant in 2019, 2020 en 2021 is terug te vinden in bijlage 1. De VMM heeft geen info over de kostprijs van de opruimacties.
2. In de vergadering van de CIW (Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid) van 15 december 2021 werd het processchema en afsprakenkader voor olieverontreiniging goedgekeurd. De documenten worden in bijlage 2 en 3 toegevoegd. VMM is trekker van de CIW projectgroep aanpak olieverontreiniging.

De kern Monitoring Waterkwaliteit van de Vlaamse Milieumaatschappij staat in voor de milieu-incidentenwerking omtrent waterkwaliteit Vlaanderen breed. Deze milieu-incidentenwerking beschikt over een meldkanaal waar overheidsinstanties zoals omgevingsinspectie, water- en rioolbeheerders, lokale overheden en (milieu)politie waarnemingen van oppervlaktewaterverontreinigingen kunnen doorgeven aan VMM. Afhankelijk van de aard van de melding worden diverse acties opgezet, zoals het voorzien van de nodige communicatie met betrokken actoren, het uitvoeren van terreinonderzoek om de bron op te sporen (ook bij olieverontreiniging) desgevallend met veldmetingen, monsternames en (digitale of labo)analyses, het adviseren van waterbeheerders om de impact van de verontreiniging maximaal in te perken en waar mogelijk te remediëren, en het bezorgen van info aan handhavende instanties. Dit is allemaal opgenomen in interne afspraken om zodoende een efficiënte werking te hebben. Dit is eveneens afgestemd met het draaiboek milieu-incidenten van het Beleidsdomein Omgeving.

3. Zie vraag 2.
4. De waterloopbeheerder neemt in eerste instantie de coördinerende rol op bij een olieverontreiniging in een waterloop. Hij is de initiatiefnemer van de verschillende deelstappen (zie processchema in bijlage 3). Omdat niet elke waterloopbeheerder even veel ervaring, kennis, mensen en/of middelen heeft, worden bij deze stap verschillende niveaus geïntroduceerd. De waterloopbeheerder kan meteen opschalen naar niveau 2 wanneer de noodzakelijke acties niet zelf uitgevoerd kunnen worden. Bij opschaling naar niveau 2 neemt VMM milieu-incidentenwerking de coördinatie over en contacteren zij de overige betrokkenen (afwaartse waterloopbeheerder, brandweer, gemeente...). Indien VMM milieu-incidentenwerking oordeelt dat verdere opschaling noodzakelijk is, wordt een noodplan opgestart. In dat geval neemt de noodplanambtenaar de coördinatie over. De waterloopbeheerder blijft ongeacht het niveau ter beschikking als actor, bijvoorbeeld voor het aanleveren van nuttige informatie m.b.t. de waterloop.
5. Iedere instantie kan een saneringsdeskundige aanstellen. Hiervoor is geen specifieke bevoegdheid nodig. Bij een olieverontreiniging dient beoordeeld te worden of analyses van de waterloop en/of de getroffen omgeving uitgevoerd dienen te worden. De benadeelde partij is hier de aangewezen initiatiefnemer. Indien sanering noodzakelijk is, zal de saneringsplichtige, onder toezicht van de waterloopbeheerder, de sanering (laten) uitvoeren. Indien de saneringsplichtige niet gekend is, valt dit ten laste van de waterloopbeheerder.

6. In eerste instantie draagt de waterloopbeheerder de kosten voor de eerstelijnsbestrijding van de olieverontreiniging in de door haar beheerde waterloop. Indien de vervuiler gekend is, kan overgegaan worden tot het terugvorderen van de kosten en de financiële compensatie van de schade.

BIJLAGEN

1. [Incidenten onbevaarbare waterlopen Limburg en Vlaams-Brabant](#)
2. [Afsprakenkader en processchema olieverontreiniging](#)
3. [Afsprakenkader en processchema olieverontreiniging](#)